

Àngel Rodríguez

Periodista i escriptor saltenc. Autor del llibre 'Maria. Trenta-un santuaris'

“Els santuaris tenen la funció d'oasi espiritual”

● En aquest volum, Rodríguez, que és llicenciat en ciències religioses, ofereix una selecció dels aproximadament 200 santuaris que hi ha a Catalunya dedicats a la Mare de Déu o a una verge, d'entre els quals n'hi ha molts de situats a les tres diòcesis de les comarques de Girona



Àngel Rodríguez, fotografiat aquesta setmana a Girona ■ ANDREA RUIZ

Ramon Estéban
GIRONA

A què es deu que hi hagi tants santuaris dedicats a la Mare de Déu?

La figura de la mare de Jesús ha sabut inculcar-se entre la gent senzilla, popular, de bona fe... Molts han vist en Maria una bona acompanyant o fàcil intercessora per arribar a Jesús. Persones que anant als santuaris, sobretot si aquests gaudeixen d'un bon paisatge, se senten com en un oasi, on poden reflexionar, pregar, gaudir de la natura i, per què no?, també d'un bon àpat! Però tampoc cal que estiguin enmig de la natura; també hi ha santuaris urbans, com el de la Mercè a Barcelona o el de la Misericòrdia de Reus.

En la introducció, vostè parla de l'origen llegendari de moltes de les imatges.

Cal deixar clar que una llegenda no és intrínsecament falsa. El que són mentides són els contes -dits també rondalles a Catalunya- les faules i les narracions mitològiques. La llegenda poe-

titza la història i en molts casos intenta donar resposta a fets relacionats amb el santuari o a aspectes morals o socials. A diferència dels contes, hi ha una localització tant geogràfica com històrica. Un fàcil exemple el tenim, com dius, en l'origen de les imatges. En aquest cas s'ha utilitzat el recurs de la narració de la "marededeu trobada", que explica que ha estat descoberta generalment per una pastoreta després que un bou comencés a bramar i a gratar en un lloc.

És simbòlic, és clar.

Home... potser sí que algun bou hauria pogut trobar una imatge soterrada, però hi hem de buscar un simbolisme, com bé dius. El bou (que representa la natura) fa de pont entre la humanitat (la pastoreta) i la divinitat (la imatge). Heus aquí la poetització de la història. Algunes advocacions han portat el nom de l'animal que ha trobat la imatge. Un exemple és el Tura, ja que antigament a la Garrotxa, dels braus o bous, en deien "tures". No només s'han trobat imatges soterrades a terra

-amagades per culpa de les invasions- sinó també damunt d'arbres, com és el cas de la marededeu de l'Om, a Montiró; en coves, com a ara a Núria, o bé en fonts, com passa a Montgrony.

Quina és la llegenda que més li crida l'atenció?

El que més m'ha sorprès quan he estudiat les històries d'aquests santuaris és la capacitat de Maria d'inculturalitzar-se al lloc on es venera. La llegenda relativa a la marededeu del Vinyet, de Sitges, explica que un dels esclaus que treballaven a la vinya, mentre cavava, va trobar enterrada una imatge de la Mare de Déu amb tanta mala fortuna que amb el cop de l'aixada li va escapar el braç. Aleshores, l'amo de la masia va decidir, gràcies a aquell prodigi, aixecar-hi un temple per venerar-la. Al cap de pocs dies, aquelles vinyes van produir uns raïms molt dolços i exclusius que van donar un vi que passà a ser conegut com "malvasia". Lògicament, si mires la imatge veuràs que té el braç dret més curt. Una altra

mostra de poetitzar la història.

L'espiritualitat, fins a quin punt continua sent important per atraure gent a aquests indrets?

Sense espiritualitat convertiríem el santuari en un simple indret turístic, i no ha de ser així. Els santuaris tenen aquesta funció d'oasi espiritual i fins i tot de "parròquia" d'aquells que se senten creients però que no són practicants. Lligant amb l'anterior pregunta, cal pensar que les imatges que es veneren formen part de la tradició del poble i d'aquesta inculturalització de Maria amb el poble. La marededeu de Meritxell porta esclops!, que és el calçat típic dels pagesos andorrans; a Reus, la llegenda assegura que Maria s'apareix a la pastoreta i que li deixa marcada a la galta una rosa, que és el símbol de la ciutat, i ho fa expressament perquè els representants municipals se la creguin... En molts casos la imatge porta un fruit de la terra per fer-se propra als pagesos, com és el cas del Vilar de Blanes, i en d'altres, el poble l'ha volgut representada amb una

sabata i una espadenya, com el santuari de Queralt, símbol que és mare de rics i de pobres.

Antigament, tots els santuaris eren motiu d'aplec o romeries. Se'n conserven gaires?

Pensa que els aplecs eren les xarxes socials d'abans; com els mercats. L'aplec servia no només com a trobada espiritual sinó també com a punt de transaccions socials i econòmiques. Els temps han canviat, però per sort la gran majoria s'han sabut conservar i gaudeixen de bona salut gràcies a la tasca d'organització i promoció dels organitzadors.

Si li demanen que triï entre tots els santuaris marians de Catalunya, amb quin es quedaria?

Lògicament tinc una gran estima pel dels Àngels, per la seva proximitat amb Girona; però per la seva història i llegendes que s'hi relacionen ressaltaria el del Mont, i per la seva bellesa, el de la Fontcalda, que és a Gandesa, enmig de penya-segats, d'un riu i d'una font on raja aigua calenta. ■

espígul IMMOBILIÀRIA
 972 220 110 | 653 669 653
 Store: Pl. Marquès de Campo 3, Girona

VILABLAREIX
 Casa aïllada 240m² (parcel·la 400m²)
 Obra nova en venda

1177111870851

espigul.com

Explica'ns
 la
 teva
 història

1977 **40** anys 2017

www.restaurantmuseudelvi.cat

313567-11870881

Pouf piscina
 Disponible en 9 colors diferents

P.V.P. 199€
 Stock limitat

Oferta vàlida fins el 20 maig!

Av. De França, 151 Sarrià De Ter 972 172 222

dilluns a dissabte 10.00 • 13.30 16.30 • 20.00

1 8 1 9 5

8 4 3 7 0 0 6 1 4 8 0 8 5